

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XL.

V Ljubljani, 9. kimovca 1887.

List 36.

JOŽEF,

po Božji milosti

knez in škof Kerški,

dr. sv. pisma itd.,

pozdravlja vse verne svoje škofije.

(Konec.)

Pripomočke (zoper pomanjkanje duhovnov) nam podaja nebeški Učenik sam; nam je treba le pogledati v naše sosednje škofije, da vidimo, kako so se v njih poslužili pripomočkov, ktere jim je Gospod sam napovedal.

Gospod je rekel svojim učencem: „Žetev je sicer velika, delavcev pa je malo. Prosite torej Gospoda žetve, da pošlje delavcev v svojo žetev.“¹⁾ Pervi pripomoček, ktere ga se moramo poslužiti, je torej molitev. — „Bog vodi serca kraljev, kakor vodotoke;“²⁾ „Bog vodi korake moža.“³⁾ „Bog, ki je dal uho, kako bi ne slišal? ali ki je naredil oko, kako bi ne videl?“ „Bog pozna misli človeške.“ „Bog sam je tisti, ki človeka pokliče in vodi v razne stanove (poklice).“ „Bog je tudi, ki vodi korake dečku in mladenču do praga svetišča svojega.“⁴⁾ „Nobeden si ne privzame sam časti, ampak kdor je od Boga poklican kakor Aron.“⁵⁾ „Bog pa usliši tega, ki prosi, išče in terka.“⁶⁾ V tem duhu Gospodovem napečuje sveta cerkev vernike o kvaternih časih, naj molijo, da Bog vrednih duhovnikov pošlje v svoj vinograd.

Drugi pripomoček, ki ga nam napoveduje Božji Zveličar, je ta, da je poklical mnogo učencev, ktere je učil skrivnosti kraljestva Božjega in pravo modrost življenja. Iz števila teh učencev izvolil je Gospod apostole in duhovnike, dal jim je oblast in milost svojo in jih napolnil s sv. Duhom.

Tudi po tem izgledu se je sv. cerkev vselej ravnala; ona si je sama s svojim poukom vzgojevala mladeniče in može, jih nastavljala v nižjih cerkvenih službah in ko so bili za vredne spoznani, izvolila jih je za višje cerkvene službe, posvečevala in pooblaščevala. V raznih časih in stoletjih so bile potrebe različne, in tako je

tudi cerkev svoje vzgojevanje in poučevanje potrebam in času primerno vravnavala.

Taka učilišča, v kterih se mladenči pripravljajo in izrejujejo za duhovski stan, so mala in velika semenišča. V malih ali deških semeniščih se pripravljajo dečki in mladenči za velika semenišča, ktere navadno imenujemo bogoslovnice ali duhovšnice.

Že od 60, 50 in 40 let so razne škofije v Avstriji in zunaj Avstrije ustanovljale deška semenišča, jih z mnogimi darovi vzdrževale in razširjale; in kjer se je v tej reči kaj zdatnega storilo, tam tudi ne pomanjkuje duhovnikov, ali pa je pomanjkanje manj hudo in občutno. Da vidimo, kako stoji samo v sosednjih škofijah, povem le to: Briksenška škofija ima semenišče in lastno gimnazijo ali latinske šole, v kterem vzdržuje 270 učencev; Sekovska škofija vzdržuje 290 učencev; Solnograška 160 učencev. Naša škofija, ki ima več duš, kakor Solnograška, pa je v deškem semenišču imela ob koncu tega šolskega leta samo 25 učencev.

Duhovnikov bi v sosednjih škofijah ravno tako pomanjkovalo kakor pri nas, ako bi ne bili tega zabranili s tem, da so za goda ustanovili in razširili semenišča.

Ko sem videl velikausko pomanjkanje duhovnikov in kolikor toliko okoliščine spoznal, mislil sem, da ne smem prav nič več čakati, temveč da moram roko hitro na delo položiti. Ko sem bil prišel v Kerško škofijo, da bi jo vodil, sprejeli so me čestiti duhovniki z veliko prijaznostjo. Ali kako sem se čudil, ko sem zagledal, da jih je med njimi toliko že priletnih mož, sivih starčkov, kteri ne morejo pomočnika dobiti, ker mladih duhovnikov manjka.

Zato se mi je prizadevati najpoprej na dvojno stran: namreč da za bližnja leta, v kterih bode še večje pomanjkanje nastalo, vsaj začasno pridobim duhovnikov iz samostanov; kajti mojim prednikom se ni dalo za nekaj časa v pomoč dobiti svetovnih duhovnikov iz drugih škofij, čeravno tudi jaz tega upanja še nisem zgubil. Potem se mi je bilo prizadeti, da za vselej zaprečim pomanjkanje duhovnikov s tem, da ločim deško semenišče od bogoslovnice in da semenišče razširim. Da se oglašajo mladenči iz drugih škofij za bogoslovje, to se le bolj slučajno pripeti; prederzno bi bilo upati, da se bode ves čas tako godilo; razun tega so pa tudi le domači mladenči najbolj pripravi prenašati težave pastirske službe na visokih gorah.

¹⁾ Mat. 9, 37, 38. — ²⁾ Pregov. 21, 1. — ³⁾ Pregov. 20, 24. — ⁴⁾ Ps. 93, 9 itd. — ⁵⁾ Hebr. 5, 4. — ⁶⁾ Mat. 7, 8.

Za to ločitev obojih semenišč pa je sedaj že dveh duhovnikov več treba, v nekoliko letih pa se bode še več, 5—7 duhovnikov potrebovalo.

Da bi torej kaj zdatnega storil zoper pomanjkanje duhovnikov, tako da bode v petih ali šestih letih z Božjo pomočjo po malem boljše in pač nikdar več tako hudo postalo, najél sem s svojim denarjem dve hiši z majhnim vertom, za zidanje novega poslopja sem si za zdaj zagotovil zemljišča, katero meri pet oralov in to bom kupil sam, tako da kup, če bo količkaj mogoče, v obrokih poplačam. Načert za novo zidanje bom dobil do prihodnje vigredi. V najéti dve hiši se more sprejeti 60 do 70 učencev. Da se bode pa kaj poznalo in pomanjkanje odpravilo, mora se prostora napraviti za 150 učencev; za bližnjih 10 let bi bilo celó želeli, da bi se moglo 180 učencev sprejeti in oskerbeti.

Najél sem takó dve hiši, ali hišne oprave imam samó za 30 učencev, za drugih 30 se morajo še napraviti postelje, omare, klozinja za bukve, mize, sedála in pertuina. Zagotovljeno imam zemljišče in ga bom z Božjo pomočjo sam kupil, pa nimam še hiše postavljene; in po verhu moram hraniti še učence ali čisto ali deloma na stroške semenišča; skerbeti mi je torej za vso domačo hrano, za luč, kurjavo (netivo), čedenje in postrežbo. Dohodki iz sedanjega premoženja zadostujejo komaj za 30 učencev; odkod pa denarja za stavbo (zidanje) dobiti? Toda jaz vsekako zaupam na Božjo previdnost in na vašo pripomoč, ljubi verniki!

Na Božjo previdnost zaupam, ker vse to, kar nameravam, ni kaj po človeškem umu in modrosti izmišljenega, temveč potreba in sila k temu napeljuje, cerkveni zbor Tridentski pa to napravo očitno hvali, celó zapoveduje. Ker stvar tako stoji, zato moremo prav za gotovo zaupati na Božjo previdnost. — Zaupam pa tudi na vas, ljubi verniki; kajti poiskati bo treba gorečih duhovnikov, ki naj vam bodo dobro poučeni učeniki, zvesti vodniki skozi to življenje do večnosti, ljubeznjivi duhovni očetje v vseh potrebah.

Ne bodite si v skerbi in ne mislite: kako bode to mogoče, kako se bo moglo tako delo dognati? Poglejte le naša jezera po gorah in dolinah, kako so velika. In vendar obstojé iz samih kapljic! Tako se bode tudi to delo lahko in hitro dognalo, ako na njem vsi verniki skupno z menoj delajo in pomagajo. Zató, ljubi kristjani, imejte neomajljivo zaupanje na Boga, ki ptice pod nebom živi in lilije na polji oblači: koliko bolj bode Bog skerbél za naše dušne in večne potrebe! Drobntinici pa, katero podarite vi z menoj za skupno potrebo škofije, prav za prav sami za-se in za vaše otroke popodarite, tisto bode neskončno dobrotljivi Bog blagoslovil in ne samo v večnosti, ampak tudi na zemlji stoterno poplačal.

Za razširjanje deškega semenišča, ki se Mariji na čast „Marijanišče“ imenuje, zaukazujem, da se vsako leto dvakrat po cerkvah nabirajo mili darovi, in sicer kakor do sedaj, pervikrat na praznik prečistega spočetja preblažene Device in Božje porodnice Marije, in drugokrat na belo nedeljo, kedar po navadi tudi otročiči pervokrat pristopajo k mizi Gospodovi.

Razun tega bodo pa tudi čestiti dušni pastirji sprejemali posebne darove ali sami ali pa po zaupljivih možeh.

Da pride nebeški blagoslov nad to veliko, preimenitno delo nad vse dobrotnike, zaukazujem, da se vsak teden v ta namen opravlja ena sv. maša in da gojenci (učenci) vsak dan molijo za dobrotnike en „Oče naš“ in Češčena si Marija.“

Prosíte toraj in delajte, da pošlje Gospod delavcev v svoj vinograd.

Obilni nebeški blagoslov razlij nad vami: Bog Oče, Bog Sin in Bog sv. Duh. Amen.

Dano v Celovcu v praznik vnebovzvetja Marije Device (15. vel. serpana) l. 1887.

JO Ž E F,
knez in škof.

Prav mična čertica iz življenja Pija IX.

Vera nas uči, da angelji varhi pred Božjim tronom za nas prosijo in pred mnogimi nevarnostmi nas obvarujejo; da nas svaré, posebno pred grehom in pred pohujšljivci; da pomoč skazujejo v skušnjavah, v telesnih nevarnostih, da so naši veliki pomočniki v življenji in v smerti. Vse te in take dobrote prejemajo pa tudi verniki od svojega duhovnega pastirja; zakaj s tem, da postane duhovni pastir, postane tudi vidni angelj varh svoje čede.

Kolik blagoslov razširja pobožen duhovni predstojnik s svojo molitvijo in z vsim svojim življenjem, celo še pri drugovercih, imamo prav ginljiv zgled nad ranj-kim papežem Pijem IX. Znano je, da l. 1848 so bili hudobni laški framasoni zvestega papeževega ministra Rossi-a zaklali, rogovilstvo zbudili ter so mogli papež sami iz Rima bežati na Neapolitansko. L. 1850 so bili Francozi prišli v Rim in so ostudne hudodelnike premagali in ukrotili ter so se papež kmalo potlej domú podali. Pri tisti priložnosti, še predno so se Pij IX nazaj vernili, je eden francoskih častnikov s svojo ženo in otroci prišel v Vatikan ogledat papeževo stanovanje, tudi je prišel prav v sobico, kjer sv. Oče prebivajo, molijo in delajo.

Bila je pa tista častnikova gospa Lutrove vere in določno terdna v svoji krivi veri dozdej, dasiravno je častnik želel in jo pregovarjal, da naj sprejme katoliško vero.

Opazovala je žena vse reči v papeževi stanici z veliko radovednostjo. Med drugim zagleda v papeževi kapeli klečalo, ogernjeno z rudečim žametom, in misli si: „Tukaj poglavar velike katoliške Cerkve vsak dan molijo svetu za nebeški blagoslov z nebés. Kaj ko bi tudi jest pokleknila in prosila sreče za-se in za svoje!“ Poklekne, nasloní glavo na roke in moli nektere minute z vso gorečnostjo, in če tudi v nasprotju s svojo vero, priporoča svoje otroke Mariji Devici. Zdej povzdigne gospá očí in vidi nad oltarjem od bliščečega sijanja obdajano podobo, ktera oba njena otročiča za roke derží, pred oltarjem pa vidi papeža, kateri je proti nji obrnjen

Vsa stermeča in presunjena od te prikazni najprej gospá pogleda, če sta njena dečka še na njeni strani. Častnik vidi, kako je žena presunjena in se bojí za njeno zdravje; ona pa se izgovarja, da ji je le malo slabo, in neprenehoma misli na prikazen.

Malo dni pozneje, 12. mal. travna, se Pij IX povračajo v Rim. Gospa gleda z nekega pomolja v Luteranu, kjer je imel papež memo iti. Berž pa ko zagleda papeža, ga spozná, da je ravno tisti, ki ga je v prikazni (poprej ga ni poznala, ker ona je bila tujka v Rimu). Zdej pa je vsa zvon sebe, zlasti ker je nad glavo sv. Očeta videla še podobo Marije D., kakor poprej v Vatikanu.

Tudi zdaj še skriva svoje sterjenje. Pride pa dan, ko so bile vse častniške gospé dopuščene pred sv. Očeta in torej tudi ta protestantinja. Gospé so bile v dveh verstah in sv. Oče šli so vmes med njimi in so jim dajali blagoslov. Ko pride namestnik Kristusov do omenjene luteranke, poboža njena otročiča (kakor je gospa

poprej vidila v prikazni). ju praša po imenu, in podari vsakemu molek. Srečna mati je vsa zvon sebe od samega veselja, ko se je to priserčno djanje tako čudno vjemalo s prikaznijo v papeževi osebni sobici. Kaj pa še le občuti, ko zopet zagleda nad vzvišenim velikim mašnikom znano podobo Matere Božje.

Gospa se nič več ne more ustavljati milosti. Dve noči prejoka, potem razodene svojemu možu vso prečudno dogodbo, in 17. majnika 1850 je bila sprejeta v katoliško cerkev; kardinal-vikar jo je še birmal in pristopila je z vso družino pervikrat k Božji mizi. Njen mož pa je bil tega tako razveseljen, da je snél s persi véliki red sv. Gregorija, ki ga je bil prejel od papeža in ga je Mariji na oltar položil, rekoč: „Milost, ki mi je došla, je tako velika, da se nezmožnega čutim zahvalo skazati. Moje odlikovanje (častni red) je moj najdražji zaklad; tega položim na oltar svete Device kot dokaz svoje hvaležnosti.“

Kaj pa to nam pomega vediti?.. Bog je dobrote, zdravje delil po svojih namestnikih, aposteljnih, ako so se njihove obleke dotaknili; in zdaj je krivoversko ženo s čudežem spreobrnil, ki se je dotaknila in molila na klečalu, na katerem je Kristusov namestnik tolikrat molil — tudi za spreobrnjenje krivovercev: in Kristus dela čudeže milosti in dobrot tistim, kateri njegove namestnike spoštujejo in so jim serčno vdani.

Sveti puščavnik Fijaker, zavetnik kočijažev in vertnarjev, in od kodi je ta beseda.

Proti koncu četrtega stoletja je sv. Patricij spreobrnul Irce h kerščanski veri. V kratkem je sveta vera rodila med njimi tako lep sad, da se irski otok po vsi pravici „otok svetnikov“ imenuje. Sveti Kilijan, sv. Kolumban, sv. Gal in drugi vneta irski duhovni so označevali sv. evangelij po Francoskem, Nemškem in po Švici. Ko je v šestnajstem stoletju kralj Henrik VIII zaterl katoliško Cerkev na Angleškem, hotel je tudi Irce z morjenjem, ropanjem zemljišč in z odtezanjem poduka prisiliti, da bi zapustili sv. vero. A ni se posrečil ta naklep brezbožnežu, kajti Irci so še dandanes odločni in zvesti katoliki.

Fijaker je bil potomec stare plemenite irske rodovine, in bil je v mladosti kerščansko izrejen. Proti koncu sedmega stoletja je odpotoval na Francosko, ter je dlje časa bival v Parizu, kjer so se ljudje zgledovali nad njegovim lepim kerščanskim obnašanjem. Kasneje se je soznal s Faronom, škofom v Meause-u. Temu je razodel svojo serčno željo, da bi mogel kot puščavnik spokorno živeti in tako dobrotno drugim ljudem dajati lepe zglede. Škof ga je poterdil v njegovem sklepu, ter dejal: „Od mojih starišev sem podedoval velik gozd, ne daleč od mesta. Daroval ti bodem kos tega gozda, da si bodeš zamogel napraviti celico in pa vert.“ Hvaležno je Fijaker ta dar sprejel in škof sam ga je peljal na pripraven kraj.

Ondi je živel Fijaker po vodilu: „Moli in delaj!“ Iz lesa si je naredil celico in kapelico Matere Božje. Tudi si je napravil vert, kateri mu je kmalo donašal potrebnega živeža. Na vertu je zasadil tudi nekoliko gozdnega drevja, ličnih germičev, zdravilnih rastlin in pa krasnih cvetic. Nekadaj je hudobna ženska mimo prišla in je začudena zaklicala: „So li mala nebesa!“ Nato pa je psovala puščavnika, češ, da je čarovnik v zvezi s hudobnim duhom, in zatožila ga je škofu. Nasledek tega je bil, da je jelo veliko ljudi k njemu prihajati. Vsacega je sveti puščavnik prijazno sprejel, se ž njim razgovarjal in ga obdaroval s sadjem in cveticami iz

svojega verta. Moliti v njegovi kapelici je bilo vsakemu dovoljeno; v celico pa so smeli prihajati le možki, da bi se hudobni obrekovalci ne spotikali nad njim. Počasi so jeli tudi bolniki k njemu prihajati, pomoči in tolažbe prosit. Puščavnik je vse bolnike ljubeznjivo sprejel, jih tolažil in blagoslovljal. Učil jih je z zaupanjem vsegamogočnega in milostljivega Boga pomoči prositi, ter priporočevati se Materi Božji, ki je „zdravje bolnikov.“ In res, kmalo se je razglasilo, da je mnogo bolnikov, kateri so zastonj iskali pomoči pri zdravnikih, po molitvi pobožnega puščavnika ozdravelo. Zlasti po njegovi smerti je Bog njegov grob poslal s premnogimi čudovitimi ozdravljanji. Kmaló so tam, kjer je prej stala kapelica, zidali veliko romarsko cerkev. Tje so vreli ljudje iz vseh krajev in vseh stanov, da bi na priprošnju svetnikovo bile uslišane njihove prošnje, da bi ondi zadobili tolažbo, pomoč, ali saj vdanost v voljo Božjo.

Neki kočijaž je imel dober zaslužek od premnogih ptujcev, kateri so obiskovali kraj, kjer je živel sv. Fijaker. Zato je goreče častil tega svetnika in je resno skušal posnemati njegove čednosti. Ta zgléd so posnemali tudi pariški kočijaži; radi so se ustavljali blizo kake, sv. Fijakerju posvečene cerkve, jeli so se tudi sami „fijakerji imenovati.“

Smertni dan svetnika, kateri je umerl 30. avgusta leta 670, se še sedaj na Francoskem vsako leto od kočijažev in vertnarjev jako slovesno obhaja. Služi se namreč ta dan slovesna sv. maša in podpirajo se ubogi.

Vporaba.

Življenje sv. Fijakerja kaže, kako malo potrebuje dober kristijan za srečno življenje, blagorno djanje in zveličanje svoje duše.

Če tedaj ti voznik posnemaš svojega zavetnika, se blizo kake cerkve ustavljaš in se rajši kratkočasiš z molitvijo ali branjem kake podučne knjige, kakor pa kacega slabega časopisa, če si vselej pošten in vljuden; si ne bodeš pridobil le samo dobrega zaslužka in hvale od ljudi, temuč tudi plačilo od Boga.

In veš, kaj ti povém, voznik? Da boš čislán in spoštovan, 1.: Ne žuli popotnikov, da bi več zahteval od njih, kot kar ti gre.

2. Nikar se nikoli ne upijani; to te pripravi ob dobro imé. Še bolj se pa pristudiš poštenim popotnikom, ako preklinjaš, gerdo kvantaš, ali pa se s sumljivimi osebami pomenkovaš in čenčaš.

3. Bog ne daj, da bi po mestu neprevidno konje dervil, ker zgodi se lahko nesreča, ki bi te pekla vse žive dni!

Ravno tako tudi vertnar. Če opravljaš svoj posel na čast Božjo, mráz in vročino poterpežljivo prenašaš, v vsakem zelišču spoznavaš Božjo vsegamogočnost, modrost in dobroto, in kedar spravljaš plevél z gredic, se tudi zraven spominjaš, da moraš ravno tako tudi sam odstraniti svoje strasti in hudo poželjenje, in dober sad roditi, ter če uboge podpiraš; tedaj si ne bodeš prislužil samo človeške, temuč tudi Božjo hvalo.

Molitev.

Po priprošnji svojega svetega spoznovalca Fijakerja sprejmi nas, o Gospod, v svoje očetovsko varstvo, da, kar ne premore naše zasluženje, to po njegovem varstvu dosežemo — po zasluženji tvojega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Na Verhniko je v torek, 30. avg., za stalno prišel novi gosp. dekan Jan. Koprivnikar, spremljan od dveh duhovskih prijateljev, kakor je že bilo omenjeno. Verhničanom se mora dati spričalo, da so pošteno rešili svojo čast in prelepo sprejeli svojega novega in dekana, dekana pa tudi da se je prav moško, postavno, katoliško obnašal, in to o prihodu, kakor tudi naslednjo nedeljo, 4. t. m., ko je bil predstavljan. Ljudstva se je bilo sošlo prav veliko, tudi čč. gg. duhovnov kacih 17, med njimi preč. dekan Kunstelj. Slovesnosti so bile pri naj lepšem vremenu prav častitljive. Po poklicanji sv. Duha je kan Jeran slovesnostim primerno govoril o tem, kako bode novi prečast. g. dekan vernikom „vidni angelj“ (bila je „angeljska nedelja,“ kakor je znano); zahvalna pesem in popoldan ob 3 pete litanije so sklenile cerkvene slovesnosti. Pri navadnem pogostovanju je bilo tudi lepo število verhniških odličnjakov. V naj lepši edinosti so se zlagali v zdravicah na sv. Očeta, premil. g. škofa, presvitlega cesarja, na novega vse sploh priljubljenega dekana, na verle Verhničane itd. Opomnimo naj posebej, da se je g. dek. med drugim prav priljudno zahvalil obema duhovnima pomočnikoma čč. gg. Potočniku in Rotu za vso priljudnost pred prihodom in o prihodu.

Bog daj srečo blagim Verhničanom in verlemu novemu dušnemu pastirju.

Pesmica o prihodu.

Prečastiti gospod dekan!

Ostavili ste čedo drago,
Ki pasli ste jo sed' najst let,
In k nam z ljubeznijo preblago
Prišli ste manj Vam znani svet.

Pač tožno bilo Vam sercé je,
Solz tok zalival je oko,
Ko njim, ki ste jih najserčneje
Ljubili, dali ste slovó.

Teďa, preblagi, le sterite
Z objokanih oči solzé;
Duha si zopet razvedrite,
Veselo spet naj bo sercé.

Saj prišli ste mej ljudstvo vneto,
Ki komaj čakalo Vas je,
Opravljat svojo službo sveto,
Osrečevat nas reveže.

Pastir premili Vi nam bote,
Vodeč nas mimo zemskih zmot
Tje gori v večni dom lepote,
Tje, kamor vodi ozka pot.

Zdravnik Vi bote duši revni,
Od grehov meča ranjeni;
O radost sladka, ko pohlevni
Ji kličete: „Glej! zdrava si!“

Sirotam bote oče mili,
Braneč jih zlega ljutega,
Podpirajoč jih v stiski, v sili,
Otirajoč jim broj solzá.

To Vi nam bodete, predragi.
A kaj pa bomo mi do Vas?

„Otroci dobri, sini blagi,
Ki ljubimo Vas slednji čas.“

In kot otroci, vdani, vneti
K pozdravu kličemo Vam zdaj:
„Bodite serčno nam sprejeti,
Bog zdravje Vam, Bog srečo daj!“

Iz Amerike.*) (Močno zanimiva poročila o Indijanih, naših misijonarjih itd.) Velečastiti gospod vrednik premile „Zgodnje Danice!“ Vse skozi od 7mega pros. sem želel Vam nekoliko povedati o Indijancih iz rodú Chippewas. Omejeni dan namreč poslan sem bil po volji našega prečastitega opata v naš Indijanski vstav kot učitelj in prefekt. Kakor boste sprevidili, da mi je ostajalo le malo časa prostega, ako si mislite za sto Indijanskih dečkov samo šest oseb, to je, štirji kleriki: Rev. Meinrad Rettenmayer, Simon Lampè (gotovo mnogim znani Janez Lampè), bivši moj sošolec v Ljubljani, Vsenno Persti. jaz in dva redovna brata. Vsaki dan učil sem štiri ure veronauk, lep opisje in številjenje; zraven tega imel sem še dosti učenja za-se.

Kaj pa z Indijanci, vprašal bode preljudni bralec? Pojdiva tedaj 25 milj proti severu od mesta Detroita, katero je ob severni Pacifiški železnici, in prišla bodeva v White Earth (bela zemlja, tako imenovana zavoljo belkaste persti), in tu najdeva White Earth-sko indijansko upravništvo, katero je povsodi, kjer so še tako znani Indijancem prihranjeni kraji (Reservations), in teh je še mnogo po zedinjenih državah.

Na ti Indijanski rezervaciji bivajoči opravnik ima pod svojo oblastjo naj večji del v prejšnjih časih tako silovitega in mogočnega Chippewa (Čipeve) rodú. V to se prišteva te rezervaciji Red Lake (rudeče jezero), Leech Lake (pivavče jezero). White Earth-ska rezervacija obsega 36 štirjaških milj. Število Indijancev, ki so se tukaj zbrali od Mississippi-ja, Otter Tail-a in Pembine, znaša samo 1736, in ena tretjina jih je mešanih. Red Leška**) rezervacija je dalje 80 milj proti severu in obsega 3,200.000 akrov zemlje, in na tem prostoru prebiva samo 1067 duš. Leech-Leška rezervacija je pa okoli 120 milj od White Earth-a, prebivalci ali bolje rečeno klateži, Angleži jih imenujejo „pillagers“ (to je, roparji) in to so tudi v pravem pomenu; teh je še 1556.

Dragi bralec, morebiti bodeš z nepoterpežljivostjo gledal te suhe številke, ki so vzete iz vradnega zapisnika, katere nam kažejo, kako hitro se manjša Chippevanski narod. Ta je eden izmed najmočnejših indijanskih narodov, ki je štel pred sto leti okoli milijona duš, ima jih sedaj še 110.000.

Pervi misijonar, ki je deloval in prižigal luč sv. vere pri Chippewa Indijancih, bil je dobro znani rajni gospod Frančišek Ks. Pirc v letu 1853. Začel je prvi misijon v Crow Wing-u in od tod obiskoval je silno oddaljene kraje; kakor zgoraj omenjeni Red Lake, Leech Lake, Fond du Lac, Mille Lacs, Lake de Sangsuis, te kraje, ki so bili od 40—160 milj oddaljeni, moral je blagi gospod peš obiskovati; hodil je v časih po deset, dvanajst dni, se vé da, ne po ravnih cestah, ampak po ozkih lovskih stezah, čez poderta debela tisučletnih smrek in hrastov. Pri teh trudapolnih misijonskih izletih moral je seboj imeti dva spremljevalca; eden je nosil potrebna jedila, kuhinjsko orodje in reči potrebne za vtaborjevanje, drugi pa čolnič iz brezove kože, kjer

*) Naj serčniša hvala blagemu rojaku za prelepi dopis! Živo pozdravljeni, ter prosimo še nadalje se nas spomniti.
Vr.

**) Lake pisano v angleščini bere se (lék),e je dolg kot v slovenščini péč.

ta pota so vselej naj krajša, ter derže skozi močvirja in jezera.

Kadar je obiskal Red ali Leech Lake, potoval je čez 18 jezer in tri velike močvirja in ravno tolikokrat moral se je čolnič vzeti iz vode in prenesti se do drugega kraja, kjer se je zopet rabil. Sam častitljivi starček nosil je vse, kar je potrebno k sv. maši: altar in cerkvico, brème velikokrat čez 70 funtov težko. Zraven tega prenašal je lakoto in žejo, vročino in mraz in brezštevilnih drugih težav in pomanjkanj. Vsegamogočna roka je blagoslovila njegovo trudapolno delovanje, in njegovo ime še živo slovi med temi divjimi druhalimi; to ime še zdaj iz spoštovanja nekako boječe izgovarjajo, in veliko jih je, ki si štejejo v veliko čast in srečo, da so prejeli zakrament sv. kersta iz roke gosp. Pirca.

Gospodje, Lovrenc Lavtižar, Jozef Fr. Buh in gosp. Tomazin vdeležili so se Pircevega delovanja v njegovih starih dnevih in prenašali so z njim vročino in trud dneva. Pervi izmed teh zgrešil je nekega zimskega silno viharnega dne pravo pot in je zmerznil v snegu. „Brevi explevit tempora multa.“ Bil je moč vreden svoje časti in je še dandanes njegovo ime v blagem spominu pri Indijancih.

Ko sta se pa gospoda Pirc in Lavtižar preselila v rajsko veselje, da bi tam dobila obilno plačilo iz roke svojega Gospoda, čigar vero sta razširjevala med divjimi narodi in kateremu sta posvetila vse dušne in telesne moči; ostala sta samo g. Jozef Buh in g. Tomazin v misijonskem delovanju. Ta dva sta to težavno opravilo srečno nadaljevala z blagoslovom Božjim v miru pri Bogu in pri ljudéh natanko spolnovaje voljo svojega Učenika. Ker je pa to težavno delo zelo vplivalo na zdravje pervega, in bivši brez vsacih pomočkov za zidanje cerkve ali šole, prosil je toraj našega velečast. opata Aleksija Edelbrocka, naj bi on prevzel to težko nalogo. Le-tá je sklical častite očete k posvetovanju, kateri so vgodno glasovali za to misijonsko delovanje. Pater Alojzij Kermanutz O. S. B. je prostovoljno sprejel ta jarem.

Petega novembra 1878 odpotovala sta čč. opat in oče Alojzij v White Earth. Slabi časi so se pričeli, bila je tu samo mala hišica iz hlodov, popolnoma zanič za prebivanje, polna merčesa vsake verste in brez števila. Tu je stala cerkvica ravno tistega dela, tudi v naj slabšem stanju in le malo gozdarskih otrok je prišlo k nedeljski sv. maši. Za živež je terda pela, nič mirú po noči zavoljo brezštevilnih moskitov, komarjev in „id genus omne.“ Zraven teh križev, težav in pomanjkanja pa še blagi misijonar ni znal jezika, ki je eden izmed naj težjih vseh jezikov, o tem malo besedi pozneje in na drugem kraji. Apostoljska gorečnost je premagala vse te britkosti in muke. Z veliko gorečnostjo in pridnostjo poprijel se je P. Alojzij učenja Indijanskega jezika in z Božjo pomočijo je tako hitro napredoval, da je v nekoliko tednih že mogel sv. evangelij brati in spovedovati.

Leta 1881, 11. julija, blagoslovil je mili opat vogelni kamen cerkve sv. Benedikta in naslednje leto 1882, 11. junija slovesno blagoslovil, spremljevan od gg. Buha, Severina, Valentina in Pavla prva dva Kranjca, kakor je znano, in pri ti priložnosti podelil je milostljivi škof Seidenbush iz Št. Klavdija, 216 osebam, se vé, da odrašenim in otrokom zakrament sv. birme. Cerkev, duhovnija in šola so sozidane iz peke in stanejo našo opatijo terdih 50.000 gl.

P. Alojzij se veselí lepega napredovanja in ljubezni svojih divjih otrók pa veliko čast in spoštovanje ima tudi pri drugovercih in brezvercih.

Gotovo je že marsikteri bralec „Zgodnje Danice“ več ali manj slišal ali čital o Indijancih sploh, da bodeš pa pravi pojem imel o Indijancih Chippewa-rodú, ktere sem poprej omenil, naj ti jih z vso pridnostjo in natančnostjo z besedami narišem. Dobro me bode razumel dragi bralec, da popisujem le Chippeva-Indijanca, ker tega imam pred očmi, in drugih raznih rodov kakor, Sioux, Wenebego, Ottawa Black Feet, Flat Keads, Kurons, Mohawk i. t. d. še nisem videl, ki se razločujejo eden od drugega, kakor v naravnih lastnostih, tako tudi v jeziku in narodnih šegah.

Čeravno je velikost Indijancev tej belih bratov popolnoma enaka, vendar je toliko razločka kot med nočjo in dnevom. Kožna barva je bakreno-rudeča, se blišči in voda se je ne prime, kot perja povodnih ptic, le roke od znotraj so bele in podplatje na nogah, lasje so črni, terdi, nikoli ne osivé in tudi ne izpadejo. Polno-kervnim Indijancem ne rase brada, le onim mešane kervi prileze nekoliko posameznih kocin po obrazu, katere si vselej izrujejo, ker se sramujejo pred drugimi in jim hočejo enaki biti. Zobje so beli, močni, jih nikoli ne bolé in nikoli ne gnió, ne izpadejo. Mnogokrat ne rabijo nič drugega pri pletenju umetno spletenih košaric, kakor le roke in zobe. Ni čuda toraj, ker imajo Indijanci tako ostre zobe, da se velikokrat prigodi, to posebno pri ženskem spolu, da si v prepiru nose in ušesa prigrizejo ali popolnoma odgriznejo; pri tem dejanju tudi persti na rokah niso izločeni. Nos je primerno velik, pri korenu nizek in zelo raztegnjen po prostornem obrazu, posebno v širjavo tako, da so nosnice široči kot dalji. Oči so majhne, temno rujave tako, da se punčica le malo razločuje od obala, v katerem plava, ne more se toraj reči o njih, ta ima lepe modre, sive ali rujave oči, pri njih je le videti velika črna punčica, plavajoča na snegobelem očesnem obalu. Oni vidijo po noči kot mačke, ter skoraj vedno gredó na lov le po noči, posebno na mnogoverstne ptice in jelene. Kako dobro da vidijo tudi po dnevi, imel sem priložnost jih sam občudovati. Bil sem z nekterimi dečki na polji, katero je ob potu, ki derží od železnične postaje do našega samostana. Primeri se ravno, da se pripelje poštni hlapec, ki navadno vsaki dan po trikrat gre na postajo. Navadno vselej pride nekaj tujcev, tudi to pot peljal je mater od enega izmed dečkov, ái je bil z mano. Voznik je bil še tako daleč, da čeravno, hvala Bogú, imam dober pogled, nisem mogel razločiti, koliko oséb da ima na vozu, kar neutegoma eden izmed dečkov vsklikne: „My mother is coming“ (moja mati pride), tekél je vozu naproti in v resnici bila je njegova mati na vozu. To nekoliko kaže, kako daleč da indijanske oči nesó. Vsi odraščeni možkega spola so tako suhi, ko da bi same kobilice in ščurke hrustali; le otroci do enega leta so tako debeli, da kdor jih ni videl, si še misliti ne more. Kolikor so otroci v mladosti predebeli, toliko so stari presuhi; to velja brez izjeme za može; ne toliko za žene, one so tudi mnogokrat grozno debele. Zatoraj so pri Amerikancih v pregovoru; ako vidi kaj nespretnega ali telebastega, pravi: „that looks like an Indian squaw“ (to je tako, kakor stara Indijanka). Možki spol je toraj prav žilatega života, kosti le živci in koža skupaj derže, noge so brez meč. Nisem se mogel vzdržati posmeha, ko sem to pervikrat zapazil; hodili so kot dolgonogi žerjavi ob bregu jezera. Ker toraj njih noge niso obtežene s preobilnim mesom, so tudi veliko bolj urni v teku, zastoj je toraj komu belih skušati, da bi ubežal kje pred Indijancem. Znamenito je pri njih še to, da delajo vedno velike stopinje in stavijo eno nogo popolnoma pred drugo, tako da ja

djih sléd na eni in isti čerti (ne vštric). O priliki še kaj o tem, ako bi Vam bilo vstreženo.*) Z Bogom.

R. H. O. S. B.

QUAESTIO LITURGICA.

DE BENEDICTIONIBUS.

Quidam Parochus querelas adversus regulares viros exponit eo quod iuribus suis derogent benedictionem imartiendo mulieribus post partum, navibus ac domibus novis. necnon aliis rebus, de quibus nulla fit mentio in Rituali Romano, ex. gr. igni, herbis, floribus, seminibus bombycum, etc., insuper addit eosdem formulas ac caeremonias superstitiosas adhibere praesertim in exorcizandis tempestatibus, vermibus, locustis et maleficiis. Regulares autem quoad priores benedictiones observant eas non exclusive parochis, sed in genere sacerdotibus tribui a Rituali Romano; ritus autem atque formulas aliarum se desumere ex libris catholicis, ac praesertim ab eo cujus titulus inscribitur: Liber sacerdotalis... secundum ritum sanctae Romanae Apostolicae Ecclesiae. Quaeritur itaque:

I. Utrum benedictio impertiri possit omnibus quae ad usum vitae inveniunt, et quaenam in hac re fuerit antiqua Ecclesiae consuetudo?

II. Quaenam benedictiones Episcoporum propriae sint, quaenam vero parochorum aut presbyterorum omnium indiscriminatim?

III. Utrum liceat adhibere formulas benedicendi, deprecationes atque exorcismos in Rituali Romano minime descriptos?

IV. Et quatenus negative, utrum saltem liceat ubique adhibere benedictionem ad omnia, quam SS. Rituum Congr. approbavit pro dioecesi Petrocoricensi ex decreto diei 11 Sept. 1847?

SOLUTIO.

Ad I. Satis efferri verbis non potest christianae religionis cura, ut res etiam communes adhibitis sacris ritibus veluti sanctae ac Deo dicatae evadant. Id vel ab initio institutae a Christo Ecclesiae usurpari coeptum est; quin imo eo tempore quum superstitiosi Gentium ritus ubique diffusi essent, quibus homines ea quae Deus ad suos usus creaverat, aspergebant et coinquinabant, plures admodum benedictiones induxit Ecclesia ut sacras suas caeremonias prophanis ethnicorum moribus opponeret. Postmodum vero ipsa memoria falsarum religionum deleta, non paucae benedictiones quibus veteres christiani utebantur in desuetudinem abierunt, quemadmodum comparatione instituta inter antiquos liturgiae christianae libros, ac nostrum rituale et sacerdotale Romanum facile colligi potest. Haec autem haud ita sunt intelligenda ut negemus vel hodie ritus ac formulas in Ecclesia adhiberi, quibus consecrentur ac sanctificentur non solum res divino cultui mancipatae, sed etiam illae quae ad communes vitae usus inserviunt. Quamvis enim affirmari in genere possit nullum existere positivum praeceptum invocandi divinam benedictionem super communes illas res, de quibus mentio fit in sacrae liturgiae codicibus, maxima tamen laude digna esset haec consuetudo quae venerabilem antiquitatem apprime consentientem haberet, juxta id quod Paulus asserit: omnis creatura Dei bona est et nihil rejiciendum cum gratiarum actione percipitur: sanctificatur enim per verbum Dei et orationem (I Ad Tim. IV. 4).

Ad II. Varias benedictiones quae in usu sunt penes Ecclesiam diversi generis sunt; aliae enim res ipsas

benedictas sacras constituunt atque efficiunt, aliae potestatem benedicens in populum christianum expriment, aliae tandem coelestes tantum favores implorant. Porro primae classis benedictiones maxima ex parte ad Episcopum exclusive pertinent; alterius generis parochum quoque tamquam eorum ministrum admittunt; postremas tandem simplex etiam presbyter fere omnes peragere potest. Hinc ut ad eas benedictiones in specie accedamus, quas casus commemorat, illa quae solet impertiri mulieribus post partum parochialia jura attingere videtur, utpote quae maxime connexa sit cum potestate et officio, quo exclusive gaudet Parochus assistendi celebrationi matrimonii; quam doctrinam tradidit quoque SS. Rituum Congregatio in Thelesina 8 Feb., 22 Mart. 1631. Quamvis negari non possit pluribus in locis ex contraria consuetudine ac consensu saltem tacito parochorum videntium et non contradicentium, derogatum fuisse in hac re, ut simplici presbytero id tribuatur.

Idem ferme viget quoad benedictiones navium ac domorum recentium (benedictio autem quae in domibus fit Sabbato hebdomadae majoris exclusive omnino ad Parochum pertinet, qui tamen aliis presbyteris id committere potest ac solet); in caeteris autem si quod occurrat dubium recurrendum est ad Rituale Romanum, ad peculiarem loci consuetudinem, necnon ad decreta Cong. SS. RR. in Thelesina 6 Apr. 1658. Placentina 12 Jun. 1660, Papien. 13 Jun. 1571, Senogallien. 9 Maj. 1705.

Ad III. Negative, quia Pontificale ac Rituale Romanice admittuntur in his rebus ab Eccl. liturgia, quemadmodum plures Rom. Pontificum constitutiones loquuntur, quibus consonant decisiones Cong. SS. RR. in Ariminen. 7 April. 1832, 23 Mai 1835.

Ad IV. Quoad illam benedictionem ad omnia, quae in Rituali Romano non continentur notandum, quod S. C. Rituum dum prohibuit usum cujusque ritus ac benedictionis in quocumque alio libro comprehensae, expressam apposuit exceptionem: dummodo non constet formulas benedictionum ab hac S. C. fuisse approbatas. Porro haec formula benedictionis ad omnia probata fuit in responsione data ad clerum Eccl. Petrocoricensis. Verum quum opponi possit quod forte concessio haec specialis fuerit pro ea dioecesi, hinc tutior ratio est adhibenda petendo a S. C. extensionem istius indulti in casibus particularibus aliorum locorum.

Obglavljenje sv. Janeza Kerstnika.

Grad Makerski, kak se sveti,
Ves razžarjen je nocoj;
Kaj tam hočejo imeti? —
Ti povej, prijatelj moj!

Dal Herod je razsvetliti
Grad lepó nocoj povsod,
Kajti, tamkaj če slaviti
Svoj kraljevi rojstni god.

Vojvodom in vsim pervakom
Tam napravi kralj obéd;
Tudi višim vsim vojakom
Se pripravi slastna jéd.

Vsa dvorana je v krasoti,
Mize se šibé jedíl;
Zdolej v ječi pa v samoti
Mlad svetnik je še bedíl.

Osem mesecev že v ječi
Sveti Janez je prebíl,

*) Gotovo da; s čitatelji vred bodemo prav hvaležni.

Ker je vzdignil glas svareči,
Ko je grozno kralj grešil!

Vzemši bratovo si ženo,
Kervoskrunik je postal;
Da mu to ni dopuščeno,
Janez mu je vedit dal.

Herod'jano je bolelo.
Kar očital je svetnik;
Nji za dobro se je zdelo,
V ječo da naj gré Kerstnik. —

Vse je dobre volje bilo
Ta večér, še sam Herod;
Vse tam kralja je hvalilo,
Kak skerbí za Judov rod.

Po večerji se podala
V grad Saloma je na ples;
In prav spretno je plesala,
Vse jo hvali čez in čez.

Kralju to se tak dopada,
Da s prisego zaterdí:
Vse, kar bi imela rada,
Naj Saloma prec dobí!

Naj je tudi pol kraljestva,
Tudi to prav rad ji dam!
Se privérja sred občestva
Sredi gostov kralj se sam.

Al Saloma vsa vesela,
Si izbrati kaj ne vé;
K materi je pohitela,
Vse na drobno ji pové.

Herod'jana pa že davno
Smert Kerstniku zaželí,
Zdí se ji nocoj pripravno,
Da naklep svoj doverší.

Torej pravi prav laskavo:
Hčerka, to-le daj umet' —
Jaz Kerstnika 'z ječe glavo
Hočem še nocoj imet'!

In Saloma je stopila
Pred Heroda urno zdaj:
Glavo, Kralj, te bom prosila —
Janezovo prec mi daj!

In Herod se zló zavzame,
Straha, groze ves je bled;
Al prisege le ne sname,
Urno dal je zapoved:

Rabelj naj prinese glavo
Janeza Salomi v dar! —
S tem pokopal si pa slavo
Kervoskrunski je vladar.

Rimski cesar zvé morfjo,
Vzame žeslo mu in moč;
V Gálijo ga s Herodijo
Iz Judeje pahne proč.

Tudi hčer pravica večna
Spremlja vedno sled na sled:

V led se vdére, o nesrečna!
Glavo ji odterga léd.

Glejte, tak se Bog maščuje
Nad pregreho vsaki čas;
Nad pravičnimi pa čuje —
Bog obvari greha nas!

I. Z.

Razgled po svetu.

Papež in Rim. „Papeštvo je mrtvo! S truplom Pija IX bodo djali v grob tudi papeško tijaro!“ Tako so prerokovali nasprotniki katoliške Cerkve, ko so se sivolasemu Piju XI dnevi življenja iztekali.

Slabo so prerokovali. Pij IX počiva že 9 let v grobu, papeštvo pa še ni pokopano, pač pa raste njegova moč in veljava nam katoličanom v veselje in tolažbo, sovražnikom sv. Cerkve pa v jezo in sramoto. Ko so 20. septembra 1878 pijemoneške čete prederle skozi „Porta pia“ (Pijeve vrata) v večno mesto, je bil nevéren in framasonski svét veselja pijan. Pij IX je ugovarjal nebovpijoči krivici, pridružil se je temu ugovoru ves katoliški svét, namreč pošteni katoliški verniki. Posmehovali so se nevedni liberalci starčeku Piju, ki je klical v pravico. „Moč papežev je zaterta; lastne dežele ne bo imel nikdar več. Tega so bili za terdno prepričani. „Zgodovinsko kolo se je zatočilo prek tega vprašanja,“ je zapisal zmagozdevni judovsk časnikar, pa enako katoliško-kerščeni nevednež.

In sedaj? V dan 20. roznika je sv. oče v slovesnem nagovoru do zbora karuinalov rekel, da je sedanji stan sv. Stola neprenašljiv in da serčno želi spremembe tega stanja, kar bi bilo v korist sv. Cerkvi kakor tudi laški državi sami. Kako je odmeval ta glas Leonov po vsi zemlji! Kterega, tudi naj mogočnejšega vladarja beseda bi mogla zbuditi tako zanimanje? Listi vseh dežel in vseh strank so pisali o tem nagovoru kot najvažnejšem dogodku, pozabilo se je skoraj nekaj časa več družih važnih dnevnih dogodkov, kot francoski ministerski potres, razpor med Rusijo in Nemčijo in hrupi belgiških delavcev. Koliko se je pisalo in govorilo o pismu, ki so ga pisali sv. Oče državnemu tajniku Rampollu! Kedo ne vidi tu božje roke? Dolgo je molčal svet o Rimu in svetovni vladi papeževi; mislil bi marsikdo: stvar je že pozabljena, kedo bi se zanjo še zanimal. Sedaj pa se je začel zanjo zanimati ves svet in tirjati za papeža nazaj svetovno vlado. In kaj je svet prignalo k temu spoznanju. Previdni so lahko spoznali, da Evropa vsa je kakor na ognjemetniku, odkar je Kristusov namestnik jetnik, da nevarnost pretí vedno huje, da bode strašno, ako ogenj zbučí. Spoznavali so in vedno bolj spoznavajo, da le eno gospostvo je na zemlji, ki ima skrivno moč nad tem ognjem in je zmožno ustavljeti ali tudi celo ustaviti zbučanje, in jeli so se vsi zlagoma obratati k razsvitljenemu Sv. Očetu Rimu. Upajmo torej, da ni daleč čas, ko bode sv. Oče zopet gospod v starodavnem Rimu.

Drugač tudi ne more biti. Rim je lastnina papežev in nobenega drugega vladarja. Lahki bi bili sami zase storili prav, ko bi nikdar ne bili stopili v sv. mesto. Sedaj morali bodo umakniti se; brez tega za nje ni ne mirú in ne sreče. Pred kratkim je o tej zadevi sicer liberalni „Corriere del Mattino“ o priliki svečanosti stolne cerkve v Florenciji pisal: „Po 17 letih je Florencija zopet glavno mesto Italije, saj za nekaj dni. Zarés, vedno bi to moralo ostate. Florencija je že naravno glavno mesto laškega kraljestva; njena izredno laška zgodovina, čisti jezik, nabrani zakladi umetnosti, za uterdbo pripravna okolica — vse dela Florencijo za glavno mesto;

Rim pa je vsesvetno in ne laško mesto. Svet pozná le dvojni Rim, cesarski in papeški; kraljev Rim je neznamen. Velikanske razvaline in cerkve delajo temno senco sedanji vladi. Laški vladi se zdi ondi tudi nedomače. — menda čuti, da ni v domači hiši, temveč v tuji. Zdi se skoro, da je kralj gost ali podanik papežev. Ta sicer pravi, da je jetnik, vendar je pa moralični gospodar.... Kraljestvo bi ne bilo smelo prilastiti si za sedež apostolske palače. Tje ga ne vlečejo nobene koristi, nobeni spomini. Rim je lastnina vseh časov in narodov; ne pa naša...." Tako piše celo liberalni laški list, kterega vrednik ima nekaj več možgan, kot kateri naših, ktere vodi strast in ne pamet, še manj pa vera!.. Bog daj, da bi bilo kmalo rešeno to vprašanje in bi bila kat. Cerkev oproščena spon, s kterimi jo oklepa laška framaçonska vlada. V tem pomenu pišejo možje, ki imajo um in zlasti, ki imajo serce za resnico in za sv. Cerkev.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

V splošnji namen so za mesec september (kimovec) priporočeni v molitev:

a) Glavni namen:

Poklic v redovniški stan.

b) Posebni nameni:

21. *S. Matej, apost.* Molitveno apostoljstvo; „duhovni in obhajanci“; spreobrnjenje več brezbožnih očetov, mater in otrok.

22. *S. Mavricij.* Vojaki; katol. plemstvo; za srečo in blagoslov v različnih zadevah; več božjastnih in hromih.

23. *Sv. Tekla.* Dekliški zavodi; revna pribežališča; več slabotnih; več na očeh in ušesih bolnih.

24. *S. Gerhard.* Ogerska; afrikanski misijoni; več ponesrečenih, obožanih, več onih, ki so brez sveta in pomoči.

25. *S. Pacifik.* Za pridobitev stalnega dela in mirnega domovja; za vestno povernjenje starih dolgov; da bi se oporoka vedno pravočasno narejala.

26. *Ss. Ciprijan in Justina.* Katol. vseučiliščne zadeve; svečeniška društva; za poravnavo zelo hudih sovražtev; operacije.

27. *Ss. Kosma in Damijan.* Učiteljske pripravnice; za odvernjenje hudih pohujšanj; visoko postavljene osebe; s strahom pričakovane ure.

28. *S. Venceslav.* Kerščanski knezi; katol. gibanje na Českem; važne šolske zadeve v Švici.

29. *S. Mihael arh.* Za pravno rešitev „rimskega vprašanja“; tergatev in poljski sadeži; za obvarovanje pred povodnimi in živinskimi kugami.

30. *S. Hieronim.* Katol. svečeništvo; deška in duhovna semenišča; vse poslano, pa še ne uslišane zadeve; meseca septembra umerli in pa oni udje molitvenega apostoljstva in bratovščine Serca Jezusovega, ki bodo umerli mesca oktobra.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče.

— Zaupljivo se priporoča v bratovsko molitev za pomoč nekdo v velikih stiskah. — Prav živo priporočen v bratovsko molitev ter N. lj. G. in sv. Jožefu bodi mlad spriden fant, da bi se poboljšal in si zvolil taki stan, v kterem bi se zveličal.

Duhovske spremembe.

V Terzaški škofiji: Premeščeni so čč. gg. Josip Bekar, duh. pomočnik iz Doline k sv. Jakobu v Terstu; Štefan Destradi in Tersta v Mile; Ivan Kovač iz Buzeta v Dolino; Ivan Lupetina iz Milj k sv. Jakobu v Terstu; D. Bullo od sv. Jakoba v Terstu k jezuitom v Terstu. Č. g. Josip Cvitko, kurat, stopi z današnjim dnem v pokoj.

Dobrotni darovi.

Za ubožne dijake: Čast. g. župnik Mih. Sajè 1 gld. — Č. g. župnik Bl. Petrič 2 gld. — Preč. g. m. župnik Bl. Šoklič 5 gld. — Č. g. župnik Al. Rožič 1 gld. — Preč. g. dek. dr. J. Sterbenc 10 gld. — Čast. g. župnik M. Barbo 2 gld. — Čast. g. župnik Al. Košir 1 gld. — Č. g. župnik Fr. Kepec 2 gld. — Č. g. župnik J. Molj 2 gld. — N. N. 10 gld. — Č. g. A. Kalan 2 gld.

Za sv. Detinstvo: Č. g. Fr. Demšar, kaplan v Mirni peči, 3 gld. 50 kr. — Čast. g. Ivan Sternad, kaplan v Ternovem, 22 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik J. Mrak 3 gld. Preč. g. prošt P. Urh 5 gld., č. g. župnik Mervic 2 gld. — Preč. g. m. župnik Bl. Soklič 5 gld. (za kelihe). — Čast. g. župnik S. Žužek 5 gld. (za kelihe). — Č. g. župn. Al. Rožič 2 gld. (za kelihe). — Č. g. župnik J. Molj 2 gld. — Za kelihe nasl. čč. gg.: župnik Jož. Gerčar 5 gld.; župn. Mih. Barbo 1 gld.; Neim. župnik 2 gld.; župnik Jož. Jereb 2 gld. — Č. g. župnik Bl. Petrič 3 gld. za zlato mašo. — Preč. gosp. kan. in naučni vodja dr. L. Klofutar 5 gld. za kelihe in 10 gld. za zlato mašo. — Dr. S. 12 gld., in za kelihe 6 gld.

Za pogorelce v Vel. Pecah v St. Viški fari: Čast. g. Mih. Sajè, župnik v Štangi, 2 gld. 50 kr. — M. Merhar 1 gld. — Č. g. župn. Fr. Kepec 2 gld. — Preč. g. dek. dr. J. Sterbenec 10 gld.

Za pogorelce v Strahinji pri Naklu: Neimenovana 5 gld. — Mr. M. P. 5 gld.

Za pogorelce v Ribnici: Mr. M. P. 5 gld. — Č. g. župn. Fr. Kepec 3 gld.

Za uboge s točo poškodovane Dolenjce: Č. g. župn. Fr. Kepec 3 gld.

Za Danski misijon: Č. g. župn. Al. Rožič 2 gld. — N. N. 20 gld.

Za afrikanski misijon: Posestnica Uršul. Škedelj 1 gld. — Č. g. župnik M. Barbo 1 gld.

Za usmiljene Sestre v Adrijanopolu: N. N. 10 gld. — „Pridi k nam Tvoje kraljestvo 50 gld.: da se hitreje širi katoličanstvo med Bulgari.

Za Marijanišče: Po č. g. Jož. Lavriču fara Žirovska 10 gld. — Preblagor. g. dež. predsednik bar. Vinkler 25 gld. — Gosp. Franc Miglič na Igu 1 gld. — Neimenovan 2 gld.

Za odkupovanje zamurcev Dahomejcev: G. Fr. Omejic 1 gld.

Za misijone v Kini, Japonu in Tonkinu: N. N. 20 gld.

Za stradajoče kristjane v Tonkinu: N. N. 20 gld.
Za bandero N. lj. G. presv. Serca: Iz Boh. Bistrice 6 gld. dali: J. Čop, P. Čop, J. Marčič, L. Ravnik, P. Rozman, M. Zupan, ki prosijo Marijo, naj jih sprejme pod svojo materno zastavo in v svoje materno varstvo.